

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ВЪЛЧЕДРЪМ, ОБЛАСТ МОНТАНА

ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА МАРКЕТИНГОВАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРОМОТИРАНЕ НА ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ И НЕЙНИЯ ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОТЕНЦИАЛ 2014-2016 г.

Август 2017 година

Одобрена с Решение № 259, протокол № 29 от 27.10.2017 г. на Общински съвет – Вълчедръм.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
2. СЪЩНОСТ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА.....	4
3. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ МАРКЕТИНГ.....	7
4. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.....	21

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата последваща оценка на изпълнението на *Маркетинговата стратегия за промотиране на община Вълчедръм и на нейния инвестиционен потенциал 2014-2016 г.* (наричана отгук нататък Маркетингова стратегия) е изготвена от екип независими експерти, за да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането и изпълнението на стратегията.

Главната цел на тази оценка е да се даде цялостна представа за изпълнението на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм за периода 2014-2020 г. и за реализацията на нейните стратегически цели и приоритети. На тази основа може да се актуализира политиката за промотиране на потенциала на община Вълчедръм за периода след 2017 г.

Оценяваната Маркетингова стратегия е с времеви хоризонт три години и е важен за община Вълчедръм краткосрочен стратегически документ, който е изготвен, за да допринесе за икономическо съживяване на общината и за привличане на инвеститори. В този документ подробно е регламентирана общинската политика за устойчиво местно развитие и конкретни привличане на инвестиции. Основната цел на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм е да представи пред потенциални инвеститори и донори нейния инвестиционен потенциал и възможни проекти за икономическо, инфраструктурно и социално развитие на общината. Поставени са следните специфични цели: Създаване на инструментариум за промотиране на община Вълчедръм и привличане на подходящи инвеститори; Увеличаване на чуждестранните капитали и национални инвестиции в общинската територия; Сближаване на Вълчедръм с други български общини, сътрудничество с бизнеса и неправителствени организации за създаване на работни места; Развитие на трансграничното и международно сътрудничество.

Маркетинговата стратегия е изготвена в рамките на проект „Стратегическо планиране и ефективно управление на местните политики в Община Вълчедръм“ по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с регистрационен №-13-13-81/17.10.2013, Бюджетна линия B0051P0002/13/1.3-07, който проект е осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския

съюз чрез Европейския социален фонд. Приета с Решение № 316, протокол № 39/25.04.2014 г. на Общински съвет - Вълчедръм. Необходимостта от разработването на подобен маркетингов стратегически документ, каквато е Маркетинговата стратегия, е продиктувана от високата безработица, слабата икономическа активност, ниските доходи и жизнен стандарт на населението в община Вълчедръм. Тези проблеми могат да се решат чрез прилагането на активна местна политика за маркетингане и промотиране на община Вълчедръм, привличане на инвестиции и създаване на нови работни места.

За извършването на настоящата последваща оценка са използвани следните основни източници на информация:

- Доклад за Междинна оценка на Общинския план за развитие на община Вълчедръм (2014-2020 г.), одобрен с Решение №210, протокол 23 от 25.05.2017 г. на Общински съвет – Вълчедръм;

- Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на Маркетинговата стратегия за промотиране на община Вълчедръм и нейния инвестиционен потенциал 2014-2016 г. за 2014 г., 2015 г. и 2016 г.;

- Официални статистически данни, анализи и публикации от Националния статистически институт и други държавни институции;

- Официални страници на Управляващите органи на оперативните програми, ПРСР и данни от Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН);

- Интернет сайта на Общинска администрация – Вълчедръм;

- Разговори с граждани, общински служители, общински съветници, кметове на населени места, като и други източници.

2. СЪЩНОСТ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА

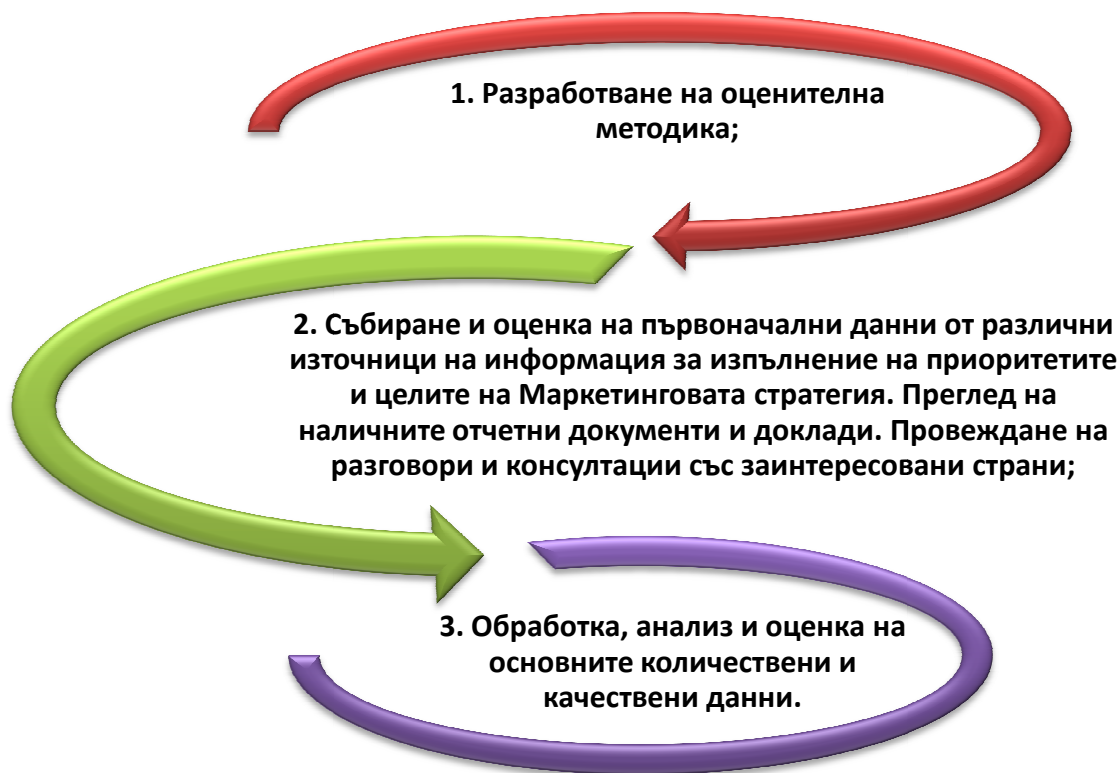
Оценяването, в контекста на ЕС, се разбира като преценка на публичната намеса в развитието, съобразно резултатите, въздействията и нуждите, които намесата цели да задоволи. Оценяването е систематична дейност, която се извършва на основата на обективни стандарти и критерии и може да се прилага към политика, план, стратегия, програма или проект. Оценката е периодично съждение за съответствието, ефикасността, ефективността, въздействието, устойчивостта на проект, програма, план, стратегия или политика съобразно предварително определените цели на съответния документ.

Съгласно съвременната теория и практика на управлението, процесът на оценка и наблюдение се явява неразделна функционална част от процеса на стратегическо управление. Основната цел на оценяването е подобряване на опита на администрацията в планирането и прилагането на публични програми и политики, поради което основните цели на оценяването са свързани с планиране, изпълнение и отчетност. Оценката е от важно значение, за да се идентифицират тенденциите, да се проследява прогресът, да се извлекат поуки, да се корелират действията с променящите се условия, да се отговори на новите предизвикателства, да се осигури отчетност, да се развие капацитет чрез учене. Всички тези функции на оценяването са еднакво важни и нито една от тях не изключва друга.

Основните критерии, които се използват за постигане на обективна преценка, са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

Последващата (ex post) оценка се фокусира върху постигнатите резултати (отчетността) и осъществените въздействия, прави се рекапитулация на цялостната реализация на Маркетинговата стратегия, на получените резултати и осъществените въздействия в резултат на изпълнението ѝ. Тя има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са постигнати предвидените цели. Анализират се факторите за постигнатия успех или неизпълнение, за устойчивостта на резултатите и въздействията.

Методологията (технологичният алгоритъм) на последващата оценка се основава на структуриран, систематичен и интерактивен подход при събиране, обработка, анализиране и представяне на информацията и може да се обобщи по следния начин:

Настоящата оценка е **комплексна** и се базира на:

1. Оценка на изпълнението на определените в Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм индикатори за всяка от мерките, включени в Маркетинговия план с мерки и дейности, който е част от Маркетинговата стратегия. *Важно е да се уточни, че значителна част от индикаторите нямат определена числова стойност, което ограничава процеса на оценка;*

2. Анализ на вторични данни, относно извършените дейности на територията на община Вълчедръм, насочени към изпълнение на Маркетинговата стратегия, респективно подобряване на цялостното икономическо състояние на територията на община Вълчедръм. Отчетени са реализираните проекти и дейности за изпълнение на планираните цели и приоритети, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове – по оперативните програми, по Програмата за развитие на селските райони, по програмите за

трансгранично сътрудничество, които основно допринасят за постигане на целите на икономическото развитие.

Като показател за изпълнението на последващата оценка е използвана формулировката за „степен на изпълнение“ на съответния приоритет от Маркетинговата стратегия. За оценяването е използвана следната скала на експертно формулирани оценки:

- **Ниска степен на изпълнение;**
- **Средна степен на изпълнение;**
- **Висока степен на изпълнение;**
- **Много висока степен на изпълнение.**

Избраният подход на **комплексно качествено оценяване** позволява да бъдат направени изводи и заключения в сравнителен план за степента на изпълнение на приоритетите за маркетингово и инвестиционно развитие на община Вълчедръм.

3. ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ МАРКЕТИНГ

Настоящата Маркетингова стратегия, обект на последваща оценка, е разработена в съответствие с визията, целите и приоритетите на Общинския план за развитие на община Вълчедръм за периода 2014-2020 г. и по конкретно Приоритет 1: Икономическо съживяване и развитие на района, насърчаване на малкия и средния бизнес и инвестициите в селското стопанство, създаване и развитие на публично-частни партньорства, Специфична цел 1.1: Насърчаване на предприемачеството, инвестициите и трансграничното сътрудничество, Мярка 1.1.2: Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие.

Визията на Маркетинговата стратегия е: *„Община Вълчедръм - привлекателен за живот и работа екологично чист район с развито селско стопанство, икономически растеж и заетост, основани на подходящи инвестиции и ефективно използване на ресурсите.“*

Визията отразява желанието за достигане на определено ниво на развитие на община Вълчедръм - жителите на Вълчедръм искат да имат "работа и по-висок жизнен стандарт", да обитават "добре устроена жизнена среда" и да чувстват "сигурност" за живота си и за бъдещето на децата си.

В Маркетинговата стратегия е поставена следната главна цел за развитие на община Вълчедръм: **Повишаване благосъстоянието на хората и подобряване качеството на живот, чрез използване на сравнителните предимства на община Вълчедръм, произтичащи от природните и икономически характеристики и възможностите за развитие на земеделие, животновъдство и преработка на селскостопанска продукция, като конкурентоспособни сектори на българската икономика.**

Стратегическите цели за развитие на общината са следните:

1. Развитие на инвестиционния потенциал и привличане на капитали в селското стопанство, леката, преработвателната промишленост и съпътстващи дейности и услуги.
2. Постигане на устойчиво развитие и икономически растеж, чрез запазване и разширяване дейността на работещите на територията на общината предприятия.

3. Промяна на съществуващата структура на пазара на труда, чрез осигуряване на повече работни места за високо образовани и квалифицирани специалисти.

4. Балансирано използване на наличните природни ресурси и развитие на човешкия капитал.

Изпълнението на заложените цели и приоритети на Маркетинговата стратегия за промотиране на община Вълчедръм и нейния инвестиционен потенциал 2014-2016 г., е следното:

<u>ПРИОРИТЕТ 1 - Промотиране на инвестиционния потенциал на община Вълчедръм на основата на природните и културно-исторически дадености и ресурси на района</u>
<i>Специфична цел 1.1. Популяризиране на инвестиционния потенциал на общината</i>
<i>Мярка 1.1.1. Проучване и обобщаване на икономическия потенциал на общината</i>

За изпълнението на мярка 1.1.1. са предвидени следните дейности: Създаване и поддържане на база данни с действащите стопански субекти на територията на общината, Създаване на каталог с привлекателни за инвестиции терени, сгради и имоти в общината, Създаване на инвестиционен модул в сайта на общината с презентации на местните фирми и информация за свободни терени, сгради и др., Участие в български и международни икономически и инвестиционни форуми, борси и търговски изложения. Изпълнението е следното:

На официалната интернет страница на община Вълчедръм [/http://valchedram.com/subsection-543-katalog_s_privlekatel.html/](http://valchedram.com/subsection-543-katalog_s_privlekatel.html/) е публикуван **Каталог с привлекателни за инвестиции терени, сгради и имоти общинска собственост на територията на община Вълчедръм**, който своевременно се актуализира. Към 01.04.2017 г. информацията в каталога е следната:

	Населено място	№ на имота	Вид	Акт за общинска собственост
1.	гр. Вълчедръм	21 броя	Незастроени дворови места	Общинска собственост
2.	гр. Вълчедръм	№912016	Друга селищна територия с площ 3,240 дка	№1156/11.03.2014г.
3.	гр. Вълчедръм	№917006	Друга селищна територия с	№1157/11.03.2014 г.

			площ 9,455 дка	
4.	гр. Вълчедръм	№922021	Друга селищна територия с площ 7,822 дка	№1158/11.03.2014 г.
5.	с. Септемврийци	7 броя	Незастроени дворови места	Частна общинска собственост
6.	с. Септемврийци	УПИ II-559 кв.61	Застроен УПИ – предназначение „За фурна”; Терен – 1140 кв.м.; Масивна сграда – 260 кв.м.	№1142/17.07.2013 г.
7.	с. Септемврийци	УПИ I-общ.кв.36	Застроен УПИ – терен – 3150 кв.м.;Масивна сграда – 72 кв.м.	№126/21.08.2000 г.
8.	с. Разград	УПИ I-421 кв.47	Застроен УПИ с предназначение „За училище” (недействащо); Двор 8000 кв.м.; Масивна сграда със сутерен – 900 кв.м.	№18/15.07.1998 г.
9.	с. Разград	УПИ III-568 кв.74	Застроен УПИ с предназначение „За училище” (недействащо); Двор 7000 кв.м.; Масивна сграда със сутерен – 980 кв.м.	№19/15.07.1998 г.
10.	с. Разград	5 бр.	Незастроени дворови места	Общ. собственост
11.	С.Разград	УПИ XXIII-383 кв.56	Застроен УПИ с площ 240,00 кв.м. и сграда-павилион със застроена площ 70,00 кв.м.	№1199/24.08.2015 год.
12.	с.Златия	Кад.№706 кв.82	Застроен УПИ с предназначение „За училище” (недействащо); Двор 8400 кв.м.; 3 ет. масивна сграда – 470 кв.м.; Мас.стоп.сграда - 87 кв.м.; Двуетажно мас. тяло – само II-ри етаж – 314 кв.м.	№20/15.07.1998 г.
13.	с. Златия	Кад.№528 кв.61	Част от мас.сграда – 100 кв.м.	№114/01.04.1999 г.
14.	с. Мокреш	16 бр.	Незастроени дворови места	Общ. собственост
15.	с. Игнатово	УПИ I-169 кв.5	Застроено дворово място (бивша ЦДГ- неработеща); Двор – 4722 кв.м.; Масивна сграда – 320 кв.м.; Склад – 60 кв.м.	АОС №860/05.05.2000 г.
16.	с. Бъзовец	УПИ X-42 кв.42	Застроен УПИ; Двор 5000 кв.м.; 2 ет. масивна сграда - 240,72 кв.м.; 2 ет. масивна сграда - 36 кв.м.; Масивна сграда - 71,40 кв.м.	
17.	с. Черни връх	УПИ II-101 кв.29	Незастроен УПИ с предназначение „За комплексно общ.обслужване” площ 6583,16 кв.м.	№824/09.10.2008 г.

18.	с. Черни връх	УПИ III-101 кв.29	Незастроен УПИ с предназначение „За училище” площ 2770,64 кв.м.	№825/09.10.2008 г.
19.	с. Черни връх	УПИ IV-382 кв.52	Незастроен УПИ с площ 746,00 кв.м. с предназначение „за казан”	№1171/20.05.2015 г.

В каталога с привлекателни за инвестиции терени, сгради и имоти общинска собственост на територията на община Вълчедръм са включени общински имоти, които община Вълчедръм е готова да предостави за инвестиционни предложения. Очевидно е, че местната власт и общински съвет Вълчедръм съдействат на всеки проявен интерес и приветстват всяка добра идея за създаване на заетост и работни места на територията на общината.

При спазване на изискванията на законодателството, в община Вълчедръм се провеждат процедури за отдаване под наем на общински имоти – обекти, терени, земеделски земи. През 2016 г. с решения на Общински съвет – Вълчедръм са проведени 4 тръжни процедури, извършена е продажба на 4 бр. имоти – два незастроени урегулирани поземлени имота в гр. Вълчедръм, трафопост в с. Бъзовец и урегулиран поземлен имот с част от сграда в с. Долни Цибър. В началото на 2016 г. са подписани и два договора за продажба на общински имоти, като тръжната процедура е проведена в края на 2015 г.

Отдават се под наем земеделски земи за трайно ползване „Пасища, мери” по ред, определен след изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Сключени и действащи през 2016 г. са 116 договора за наем. В ход е процедура по ликвидирането на язовирите в землищата на с. Септемврийци (малък язовир) и с. Черни връх.

Мярка 1.1.2. Маркетинг и реклама

За изпълнението на мярка 1.1.2. са предвидени следните дейности: Бизнес посещения на инвеститори, Изграждане на имиджа на община Вълчедръм като място за успешни инвестиции, Изготвяне и разпространение на брошури, информационни бюлетини с актуални икономически данни и др., Публикации в местни, национални и чуждестранни средства за масова информация на материали за инвестиционния потенциал и възможности на община Вълчедръм. Изпълнението е следното:

Актуална информация за Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм и потенциала за развитие на общината е публикувана във вестник "Монт-прес" - статията „Вълчедръм има потенциал за развитие“¹. На официалната електронна страница на община Вълчедръм се публикуват периодично инвестиционни намерения на различни фирми.

Информация за потенциала на община Вълчедръм² е публикувана на бизнес портала www.biznes-katalog.bg, който сайт представя с уникално съдържание всички фирми и организации на територията на България. Сайтът предоставя на търсещите потребители функционално меню, което позволява бързо и лесно откриване по име и ключови думи. Категоризиран е по отрасли обхващащи всички сфери на дейности, бизнес и производство. Biznes-katalog.bg е изцяло насочен към крайните потребители, за да могат потребителите да намерят най-точно подходяща информация.

Бъдещото развитие на община Вълчедръм е основен акцент в множество интервюта на кмета на общината г-н Иван Барзин пред различни медии.

Специфична цел 1.2. Развитие на партньорство и сътрудничество

За изпълнението на специфична цел 1.2. са предвидени следните дейности: Развитие на международното сътрудничество и обмен на добри практики, ТГС с Република Румъния за развитие на културните и икономически връзки, Съвместни проекти с бизнеса и развитие на ПЧП, Междубщинско сътрудничество и съвместни проекти с НПО.

Община Вълчедръм създава условия за развитие на местния бизнес, но партньорството между общината и бизнеса е необходимо да се засили, като се насърчи местния бизнес да кандидатства самостоятелно или в партньорство за финансиране на бизнес идеи от оперативните програми.

Общата оценка за изпълнение на *Приоритет 1:Промотиране на инвестиционния потенциал на община Вълчедръм на основата на природните и културно-исторически*

¹ [https://www.mont-press.com/index.php?issue=502014&kind=&article=37919&rank=4&short=&numb=%C1%F0.%2012%20\(2335\),%20%E3%EE%E4.%20%D5%D5VII,%2011%20-%2015%20%F4%E5%E2%F0%F3%E0%F0%E8%202016%20%E3](https://www.mont-press.com/index.php?issue=502014&kind=&article=37919&rank=4&short=&numb=%C1%F0.%2012%20(2335),%20%E3%EE%E4.%20%D5%D5VII,%2011%20-%2015%20%F4%E5%E2%F0%F3%E0%F0%E8%202016%20%E3)

² http://www.biznes-katalog.bg/%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%BB%D1%87%D0%B5%D0%B4%D1%80%D1%8A%D0%BC-%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B01063.html#about_us_5311

дадености и ресурси на района е средна степен на изпълнение. Неизпълнени са дейностите, свързани с развитие на партньорството и сътрудничеството, както и участие в български и международни икономически и инвестиционни форуми, борси и търговски изложения. **Препоръчва** се община Вълчедръм по-активно да работи за привличане на бизнеса като партньор в реализиране на важни проекти. Необходимо е организиране на информационни кампании за популяризиране възможностите за усвояване на средства от европейските фондове и програми, включително и чрез Областен информационен център – Монтана, който е част от мрежата от 28 информационни центъра за популяризиране на Европейските структурни и инвестиционни фондове.

<u>ПРИОРИТЕТ 2 - Увеличаване на чуждестранните капитали и национални инвестиции в общинската територия</u>

<i>Специфична цел 2.1. Привличане на инвестиции</i>
--

<i>Мярка 2.1.1. Преки инвестиции в селското стопанство</i>

За изпълнение на мярка 2.1.1. е предвидено да се изпълнят следните дейности: Стартова помощ за млади фермери и технологично обновяване на земеделските стопанства, Създаване, модернизация и разширяване на животновъдните обекти, Създаване на нови земеделски стопанства за отглеждане на трайни насаждения и зеленчукопроизводство, Насърчаване на пчеларството. Изпълнението на тези дейности е основно чрез финансиране от **Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.** Преките инвестиции от ПРСР в областта на селското стопанство в периода 2014-2016 г. са следните:

Създадено е ново земеделско стопанство на земеделския производител Адриана Кузманова чрез проект за създаване на стопанство на Млад фермер на стойност 48895 лв. Технологично обновена е техниката на земеделски производители от община Вълчедръм и е подобрена тяхната конкурентоспособност отново чрез финансиране от ПРСР 2014-2020, като е закупена земеделска техника от земеделските производители: Димитър Великов на стойност 311 519 лв., Феди Фердинандов - 178416 лв., Александър Александров -170 446 лв., Станислав Стоянов -181403 лв., фирма „Зора-Агро” ООД на стойност 271 692 лв. Изградено е силосно стопанство в УПИ 353, 354, кв.46 по плана на гр.Вълчедръм и е закупена нова земеделска техника на стойност 1380691 лв. в резултат от което е създадено и оборудвано

сiloзно стопанство на фирма „Златия Агро” ЕООД. Въведено професионално оборудване в стопанството на земеделски производител Валери Торнин като е закупена земеделска техника и оборудване за прецизни обработки на стойност 353 446 лв. Модернизирано земеделско стопанство на фирма „Ки Ти Бо” ООД със 1 закупена специализирана земеделска техника за отглеждане и прибиране на зърнено житни и маслодайни култури на стойност 73 330 лв.

За развитието на селското стопанство са инвестирани голям обем частни средства, за които не са налични точни данни.

<i>Мярка 2.1.2. Инвестиции в преработка на селско стопанска продукция (лека и хранително вкусова промишленост)</i>
--

За изпълнение на мярка 2.1.2. е предвидено да се изпълнят дейности свързани със ; Създаване на мандри/млекопреработвателни предприятия, създаване на месопреработвателни предприятия, създаване на предприятия за производство на брашно, хляб и закуски, за които не са намерени данни за отчитане на изпълнението.

<i>Мярка</i>	<i>2.1.3.</i>	<i>Инвестиции</i>	<i>в</i>	<i>нови</i>	<i>икономически</i>	<i>дейности</i>
--------------	---------------	-------------------	----------	-------------	---------------------	-----------------

За изпълнение на мярка 2.1.3. е предвидено да се изпълнят дейностите: Разнообразяване на местната икономика с неземеделски дейности и създаване на пазар/тържище на местни производители. Изпълнението е следното:

Община Вълчедръм предприема необходимите действия за развитие на нови икономически дейности. През месец август 2017 г. до община Вълчедръм е изпратено Уведомление за инвестиционно намерение от фирма „Био Стопанство Лопянко“ ООД, свързано с желание за изграждане на иновативно предприятие на територията на село Игнатово, община Вълчедръм, което предприятие най-общо ще включва био ферма за отглеждане на копринени буби през целия технологичен цикъл до естествена коприна и производство на протеиново брашно от копринени какавиди. През месец май 2017 г. до община Вълчедръм е изпратено Уведомление за инвестиционно намерение от фирма „ВЕНСОМИ“ ЕООД, свързано с желание за изграждане на Цех за преработка на охлюви в село Мокреш, община Вълчедръм. С общински средства в размер на 74 381 лв. е изграден общински пазар за животни и общински паркинг.

Специфична цел 2.2. Стимулиране на предприемачеството
--

За изпълнение на Стратегическа цел 2.2. е предвидено да се изпълнят дейностите: Предоставяне на публична инфраструктура или земя за ползване на инвеститори или местни предприемачи, подкрепа за фирми, развиващи дейност извън общинския център в малките населени места, сдружаване на местните производители за реализация на продукцията им.

През оценявания период 2014-2016 г. община Вълчедръм предоставя за ползване на инвеститори или местни предприемачи земя, сгради или други обекти – общинска собственост за ползване, които действия са подробно описани при отчитане на индикатори на Мярка 4.2.1. Подобряване на инвестиционния климат. Предприети са комплекс от действия за подкрепа в различни форми на фирми извън общинския център Вълчедръм.

Общата оценка за изпълнение на *Приоритет 2: Увеличаване на чуждестранните капитали и национални инвестиции в общинската територия* е **средна степен на изпълнение**. Инвестирани са значителен обем от средства за развитието на водещия за общината отрасъл – селското стопанство. Неизпълнени са дейностите свързани с инвестиции в преработка на селско стопанска продукция (лека и хранително вкусова промишленост). Необходимо е да се работи в посока привличане на инвеститори за развитие на неземеделски дейности и разнообразяване на местната икономика.

<u>ПРИОРИТЕТ 3 - Развитие на човешките ресурси, съобразно нуждите и търсенето на бизнеса и пазара на труда</u>

<i>Специфична цел 3.1. Стимули за заетост, обучения и преквалификация</i>
--

<i>Мярка 3.1.1. Насърчаване на заетостта</i>

За изпълнение на мярка 3.1.1 е предвидено да се изпълнят следните дейности: Разработване на система за наблюдение и оценка на пазара на труда - търсене и предлагане на работна сила, Наемане на работа на млади хора за старт в кариерата, чиракуване и стажуване. През периода на изпълнение на Маркетинговата стратегия – 2014-2016 г. в изпълнение на мярка „Стимули за заетост, обучения и преквалификация“ са реализирани дейности за развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта в община Вълчедръм.

В изпълнение на различни програми, финансирани от Агенцията по заетостта за създаване на заетост, общината има положителни резултати.

- По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”: за 2016 г. са създадени 7 работни места, за 2015 г. – 78 работни места и за 2014 г. – 499 работни места;

- По Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”: за 2016 г. е създадено 1 работно място и 4 работни места за 2015 г.;

Чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, „Обучение и заетост на младите хора” през 2016 г. са създадени 55 работни места.

Със собствени средства по Регионална програма за заетост за 6 месеца са разкрити работни места, съответно: през 2016 г. – 48 броя, 2015 г. – 119 броя, 2014 г. – 10 броя.

През 2014 г. по ОПРЧР двадесет младежи до 29 години са преминали курс за квалификация „Основни и довършителни работи в строителството”, след което са наети на работа за една година. По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, Схема BG051PO001-1.1.11 „Подкрепа за заетост” през 2014 г. 30 лица са преминали обучение за ключова компетентност „Работа в екип”, след което са наети за работа за една година.

Създадено е 1 работно място за стажуване на младежи до 29 годишна възраст по чл. 41 ал.1 от Закона за насърчаване на заетостта през 2014 г.

По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, Схема BG051PO001-1.1.11 „Подкрепа за заетост” през 2014 г. са осигурени 15 работни места.

Предвидената дейност „Разработване на система за наблюдение и оценка на пазара на труда - търсене и предлагане на работна сила“ не е изпълнена, поради факта, че не е от компетенциите на община Вълчедръм, а е част от национална политика.

Мярка 3.1.2. Обучения и преквалификация

За изпълнение на мярка 3.1.2. е предвидено да се изпълнят дейностите: Обучения за стартиране на самостоятелна стопанска дейност и Преквалификация на безработни лица, съобразно нуждите на пазара на труда, чието изпълнение е описано в изпълнението на предходната мярка 3.1.1.

Общата оценка за изпълнение на *Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси, съобразно нуждите и търсенето на бизнеса и пазара на труда е висока степен на*

изпълнение. Необходимо е да продължи изпълнението на мерки и дейности за насърчаване на заетостта, активизиране на инвеститорския интерес за създаване на нови работни места, както и повишаване знанията и уменията за развитие на човешките ресурси, съобразно нуждите и търсенето на бизнеса и пазара на труда.

ПРИОРИТЕТ 4 - Подобряване на техническата инфраструктура и бизнес климата в общината

Специфична цел 4.1. Подобряване на общата техническа инфраструктура в общината

Мярка 4.1.1. Обновяване на техническата инфраструктура в общината
--

Предвидена е дейност „Подобряване на пътната инфраструктура, уличните мрежи и транспортния достъп“, която през отчетния период 2014-2016 г. има следното изпълнение:

През 2016 г. за подобряването на пътната инфраструктура, уличните мрежи и транспортния достъп са изпълнени проекти със средства от общинския бюджет: текущ ремонт на общинската и републиканска пътна мрежа на стойност 50 900 лв., текущ ремонт улици в община Вълчедръм на стойност 56 000 лв. и баластриране на улици в община Вълчедръм на стойност 118 936 лв. Със собствени средства в размер на 33 312 лв. е доизграден общинския паркинг и пазар за животни.

В периода 10.05 – 30.07.2014 г. със собствени средства в размер на 61 180 лв. са ремонтирани 23 800 м общинска пътна мрежа. Извършен е ремонт на улиците „Стоян Заимов“ и „Антон Страшимиров“ с обща дължина 986 м. на стойност 749 739 лв. чрез реализацията на проект „Благоустройство на улична мрежа гр. Вълчедръм - улица „Стоян Заимов“ и улица „Антон Страшимиров“ в периода 27.03 – 04.11.2014 г. със средства по ПМС № 19 от 07.02.2014 г. от Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“. В периода 26.09 – 30.10.2014 г. със собствени средства в размер на 25 200 лв. е изкърпена 1 200 м асфалтова настилка на улици „Трета“ и „Петдесет и трета“ в с. Мокреш.

През оценявания период 2014-2016 г. със средства от общинския бюджет са извършени частични ремонти на пътна инфраструктура в община Вълчедръм на стойност 179680 лв. През 2016 г. със средства в размер на 56 000 лв. от общинския бюджет са извършени частични ремонти на улична мрежа в община Вълчедръм.

През 2015 г. със средства в размер на 120 000 лв. от общинския бюджет са баластрирани улици с дължина 2,25 км. - улици в гр. Вълчедръм: „Балатон” „Панайот Волов”, „Петко Славейков”, „Неофит Бозвели” „Христо Михайлов”, „22-ри септември”, „Клокотница”, „Хан Аспарух”. През 2016 г. със средства в размер на 118 936 лв. са баластрирани улици с дължина 2,68 км. в община Вълчедръм. Ремонтиран е част от тротоар на улица „Бенковски” от УПИ XVII 205 до УПИ X 361 в квартал 15 по плана на гр. Вълчедръм с общински средства в размер на 399 44 лв. През 2015 г. със средства в размер на 30 000 лв. от общинския бюджет е ремонтирана 1 км. улична инфраструктура в общинския център – гр.Вълчедръм - ул.”Алабин”.

През 2016 г. са подготвени проектни предложения, за които се очаква одобрение от ПРСР 2014-2020 г.:

- „Реконструкция, ремонт и благоустрояване на сградата на ОДЗ „Калинка“, заедно с прилежащото дворно пространство в с.Септемврийци, община Вълчедръм, на стойност 739 982,66 лв.;

- „Реконструкция и рехабилитация на общински пътища MON1070 /III-133/ Мокреш - Ботево /III-818/ и MON1071 /III-818, Вълчедръм - Долни Цибър/ - Разград - Златия - /III-818/”, на стойност 5 834 892,20 лв.;

- „Благоустрояване на уличната мрежа в гр. Вълчедръм и с. Долни Цибър,общ. Вълчедръм”, на стойност 1 843 290,16 лв.

- Изпълнението на дейност „Обновяване на ВиК мрежите“:

През 2014 г. е завършена реконструкция на вътрешната водопроводна мрежа с. Мокреш, община Вълчедръм – II етап на стойност 3 148 557 лв. от ПРСР 2007-2013 г. Изградени са 3,66 км водопроводна мрежа, а облагодетелстваното население е 463 души. В периода 2014-2015 г. със средства в размер на 410 537 лв. от ПУДООС е изпълнен проект „Доизграждане на водопроводна мрежа с.Септемврийци, Община Вълчедръм“. Изградени са 3,66 км водопроводна мрежа; Облагодетелствано население - 451 души. Доизградена е водоснабдителна система на град Вълчедръм със средства в размер на 830 888 лв. от ПУДООС - изградени са 6,5 км водопроводна мрежа, а облагодетелстваното население е 3 537 души.

- В изпълнение на дейност „Изграждане на канализация и ПСОВ“, е извършено следното: Разработена е техническа документация за изграждане на водоснабдителна

инфраструктура - изготвяне на прединвестиционно проучване и работен проект за ПСПВ на с.Долни Цибър със средства от общинския бюджет в размер на 32 928 лв. Със средства в размер на 268 691 лв., осигурени от общинския бюджет, е подобрена инфраструктура за питейни води в с.Долни Цибър, общ.Вълчедръм, като облагодетелстваното население е 1680 души.

• Дейност „Оползотворяване потенциала на местните възобновяеми енергийни източници, както и разнообразяване на използваните енергийни ресурси“

В община Вълчедръм през месец юли 2017 г. е получено инвестиционно предложение от „Теленор България“ ЕАД за инвестиционно предложение за инсталиране на ВЕИ – автономна фотоволтаична соларна и вятърна система на базова станция на Теленор, която се намира в с. Горни Цибър, община Вълчедръм.

Специфична цел 4.2. Създаване на благоприятни условия за развитие на местната икономика
--

Мярка 4.2.1. Подобряване на инвестиционния климат
--

В изпълнение на дейност „Ефективно управление на общинската собственост“, чиито индикатор е Приходи от общинска собственост в лева, е извършено следното:

В община Вълчедръм с Решение № 34, протокол № 5 от 29.01.2016 г. на Общински съвет – Вълчедръм е приета Стратегия за управление на общинската собственост в община Вълчедръм, обл. Монтана за периода 2016-2019 год. Стратегията е разработена в съответствие с изискванията на чл.8 ал.8 от Закона за общинската собственост и определя политиката за развитие на общинската собственост на община Вълчедръм.Стратегията обхваща периода 2016-2019 година и регламентира:

- Основни принципи, цели и приоритети за придобиване, управление и разпореждане с имотите – общинска собственост;
- Основни характеристики на отделните видове имоти, които подлежат на запазване и реконструкция, отдаване под наем или са предмет на разпореждане;
- Нужди на общината от нови имоти и способите за тяхното придобиване.

Разработването на Стратегията е продиктувано не само от нормативните изисквания, но и от необходимостта за усъвършенстване на плановата дейност на Общинския съвет и

общинската администрация, като основа за разработване на годишни програми за управление и разпореждане с недвижимите имоти, отчитане на настъпили промени и нови приоритети на общинското развитие, при разработването на проектите за годишните бюджети на общината, както и при кандидатстване по международни програми, проекти и споразумения за ефективно и рационално управление на общинската собственост. Стратегията е основа за приемане на годишна програма за управление и разпореждане с общинска собственост за съответната финансова година.

В община Вълчедръм ежегодно се приема Програма за управление и разпореждане с имоти - общинска собственост. На официалната страница на общината са публикувани такива програми за 2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., 2013 г., 2014 г. и 2016 г. Ежегодно Годишната програма за управление и разпореждане с имоти – общинска собственост, се разработва на основание разпоредбите на чл.8 ал.9 от Закона за общинската собственост. Основният принцип при управлението на общинската собственост е “в интерес на населението на общината, съобразно разпоредбите на закона и с грижата на добър стопанин”. Придобиването, управлението и разпореждането с недвижими и движими имоти – собственост на общината, се извършва под контрола на Общински съвет-Вълчедръм, съобразно разпоредбите на Наредба №3 за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество на ОбС – Вълчедръм. Основният ангажимент на Община Вълчедръм е да стопанисва и се грижи за имотите – публична общинска собственост, като добър стопанин, предвид основната им функция съгласно нормативната уредва. Общинския съвет - Вълчедръм приема Годишна програма за управление и разпореждане с общинската собственост, която съдържа:

I. Прогноза за очакваните приходи и необходимите разходи, свързани с придобиването, управлението и разпореждането с имоти – общинска собственост.

II. Описание на имотите, които Община Вълчедръм възнамерява да предложи за: Предоставяне под наем; За продажба; За замяна; Описание на имотите, които Община Вълчедръм има намерение да придобие в собственост и способите за тяхното придобиване; Обекти, за които е необходимо отчуждаване на частни имоти; Обекти от първостепенно значение за община Вълчедръм.

Общинската собственост се управлява ефективно при спазване на законовите изисквания. През 2016 г. от отдаването под наем (земеделски земи, обекти, терени, жилища)

са събрани суми в размер на 788 752,63 лв., като основният приход е от отдаването под наем на земеделски земи – 761 466,88 лв.

В програмата за 2015 г. планираните очаквани приходи са в размер на 575 200 лв., като в края на 2015 г. реалните приходи са размер на 818 816 лв. През 2015 год. земеделските земи от общинския поземлен фонд са отдадени под наем, след решение на ОбС - Вълчедръм, чрез две тръжни процедури. Най-големият приход от наеми идва на първо място от наем на земеделска земя – 788 577,17 лв., при планирани 530 000 лв. Приходите от наем на жилища за 2015 г. са 1428 лв., при планирани 1200 лв.

- Изпълнението на дейност „Създаване на система за прозрачно възлагане на обществени поръчки“, чиито индикатор е 1 брой Вътрешни правила по ЗОП с модул за прозрачност, е както следва:

При възлагането на обществени поръчки в община Вълчедръм се спазват изискванията на Закона за обществените поръчки. На официалната страница на община Вълчедръм е създадена секция „Профил на купувача“, който съдържа две подсекции:

- Вътрешните правила за възлагане на обществени поръчки - http://valchedram.com/subsection-534-vytreshni_pravila.html
- Процедури по ЗОП - http://valchedram.com/section-175-proceduri_po_zop.html

Публикува се актуална информация за всички провеждани от общината процедури по ЗОП.

На официалната страница на община Вълчедръм е създадена секция „Търгове и конкурси“ - http://valchedram.com/section-176-tyrgove_i_konkursi.html, където се публикува актуална информация за предстоящи търгове и конкурси.

Мярка 4.2.2. Подобряване условията на труд и стимулиране на конкурентоспособността

За изпълнение на мярка 4.2.2. са предвидени дейности свързани със: Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в местните предприятия и Защита на потребителите и лоялна конкуренция. Индикаторите за резултат са брой актове за нарушения на ЗЗБУТ и брой сигнали за нарушения. Като отговорни институции за изпълнението на тези дейности са посочени Инспекцията по труда, Комисията за защита на потребителите, Комисия за защита на конкуренцията и други организации.

Не са намерени публични данни от тези отговорни институции за броя на актовете за нарушения на ЗЗБУТ, както и за броя на сигналите за нарушения правата на потребителите и лоялната конкуренция.

Общата оценка за изпълнение на *Приоритет 4: Подобряване на техническата инфраструктура и бизнес климата в общината* е **висока степен на изпълнение**. Предприети за комплекс от мерки за създаване на благоприятни условия за развитие на местната икономика. Обновена е част от техническата инфраструктура в общината, което осигурява добра база за бъдещи инвестиции. Необходимо е да продължат усилията за обновяване състоянието на техническата инфраструктура, ефекта от което е видим и пряко влияе върху населението и бизнес климата.

4. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Община Вълчедръм е разположена в област Монтана, Северозападен район от ниво 2 с по-ниски социално-икономически показатели от средното ниво на страната, но има потенциал за развитие, особено при прилагането на инструментите на регионално развитие.

Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, обект на настоящата последваща оценка, е базирана на изготвения SWOT-анализ в Общинския план за развитие на община Вълчедръм 2014-2020 г. Чрез анализа са установени връзките между силните и слабите страни, които са присъщи за местната икономика, с външните заплахи и възможности на община Вълчедръм. Анализът сочи, че като цяло състоянието на общината към 2014 г. се характеризира с благоприятен за местното развитие природно-ресурсен потенциал, с превес за развитие на селското стопанство, което допринася и за икономическото развитие на област Монтана като цяло.

Очакванията от изпълнението на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм са предприетите действия от община Вълчедръм, промоцията, маркетинга и рекламата на района, привличането на инвестиции и инвестиционните проекти **да спрат негативните тенденции в развитието на общината, в промишлеността, селското стопанство, туризма и инфраструктурите, както и да подобрят жизнения стандарт на населението в община Вълчедръм.**

В резултат от изпълнението на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, последващата оценка констатира следните промени в маркетинговия профил на община Вълчедръм и тенденции в общинската икономика.

След периода на действие на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, силните страни на местната икономика са запазват.

Община Вълчедръм е разположена в Западната Дунавска равнина и заема североизточната част на област Монтана. Границите на общината са: на север – река Дунав, на изток – общините Козлодуй и Хайредин от област Враца, на Юг и Югозапад - общините Бойчиновци и Якимово, област Монтана, на Северозапад - община Лом, област Монтана. Територията на общината е 431,5 кв. км, което представлява 11,8% от общата площ на област Монтана и около 2% от територията на Северозападен район.

През територията на община Вълчедръм преминава р. Цибрица, а в района на с. Долни Цибър и с. Горни Цибър общината има излаз на река Дунав. Релефът на община Вълчедръм е предимно низинно-равнинен до хълмист. Включва ниските части на Дунавската равнина и Златията. Средната надморска височина е около 80 м., като равнинният характер предлага прекрасни условия за развитие на растениевъдството и за механизизирана обработка на земята. Почвите в община Вълчедръм са относително еднообразни и се представят от следните четири групи:

- около 86% от равнинната територия - карбонатните черноземи;
- 6,3% излужени черноземи - стабилният равнинен терен южно от гр. Вълчедръм и източно от реката;
- 2,9% ливадни почви - заливната тераса на р. Цибрица;
- 5,8% силно ерозирали почви и оврази – стръмният наклон към десния бряг на реката.

По данни на НСИ, **92% от територията на община Вълчедръм заема земеделската земя** (394 346 дка), 3% са населените места, 3% са водните площи, 1,6% са горските площи (6 701 дка), 0,3% от територията на общината са използвани за транспорт и инфраструктура, а за добив на полезни изкопаеми – 0,1%.

Отрасълът селско стопанство продължава да се развива устойчиво и да заема водещо място в икономиката на общината, като земеделието се развива във всички

селища на общината. Селското стопанство остава основният източник на доходи за населението в района.

Отчита се слабо подобряване на показателите за икономическо развитие на община Вълчедръм – увеличават се стойностите на основните икономически показатели на нефинансовите предприятия (произведена продукция, нетни приходи от продажби и приходи от дейността).

Увеличава се обема на произведената продукция от нефинансовите предприятия в община Вълчедръм за периода 2013-2015 г. – от 52 991 хил.лв. през 2013 г. на 58 921 хил.лв. през 2015 г. в сектора селско, горско и рибно стопанство, а намалява произведената продукция в сектора Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети.

Табл. №1. Произведена продукция от нефинансовите предприятия в хиляди лева във водещите икономически дейности и общо в община Вълчедръм в периода 2013-2015 г.

Водещи икономически дейности	Произведена продукция (хиляди лева)		
	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ОБЩО:	52 991	54 657	58 921
Селско, горско и рибно стопанство	42 027	45 334	48 334
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	1 952	1 637	1 679

Източник: НСИ

Налице е тенденция за **увеличаване на общия обем на нетните приходи от продажби в общината** – от 68 425 хил.лв. през 2013 г. на 73 945 хил.лв. през 2015 г. В момента на пазара на потребителски стоки предлагането е по - голямо от търсенето, изискванията на потребителите започват да растат. Това означава, че водещ на пазара е потребителят, за което община Вълчедръм се стреми да промени маркетинговия профил на развитие на общинската икономика.

Табл. № 2. Нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия в хиляди лева във водещите икономически дейности и общо в община Вълчедръм в периода 2013-2015 г.

Водещи икономически дейности	Нетни приходи от продажби в хиляди лева		
	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ОБЩО:	68 425	66 910	73 945
Селско, горско и рибно стопанство	48 930	49 653	55 847
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	10 409	9 472	9 350

Източник: НСИ

По отношение на приходите от дейността на нефинансовите предприятия в община Вълчедръм за периода 2013-2015 г. се отчита увеличаване на стойностите на показателя – от 82 504 хил.лв. през 2013 г. на 90 473 хил.лв. през 2015 г. Увеличават се приходите от дейността на нефинансовите предприятия в двата водещи сектора на общинската икономика - сектора Селско, горско и рибно стопанство и в сектора Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети.

Табл. № 3. Приходи от дейността на нефинансовите предприятия в хиляди лева във водещите икономически дейности и общо в община Вълчедръм в периода 2013-2015 г.

Водещи икономически дейности	Приходи от дейността (хиляди лева)		
	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ОБЩО:	82 504	85 610	90 473
Селско, горско и рибно стопанство	62 621	67 906	71 516
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	9 878	10 048	10 409

Източник: НСИ

В периода 2013-2015 г. по данни на НСИ средната брутна годишна работна заплата общо в община Вълчедръм се увеличава – от 5 986 лв. през 2013 г. на 8 968 лв. през 2015 г. За сравнение средната годишна заплата в област Монтана е 7 971 лева, а в страната е 10 535

лева, тоест **работещите в община Вълчедръм** получават заплати над средните за област Монтана, но заплатите в община Вълчедръм са по-ниски от средните заплати в страната.

Табл. № 4. Средната брутна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Вълчедръм по икономически дейности в периода 2013-2015 г.

Икономическа дейност	Общо в лева		
	2013 г.	2014 г.	2015 г.
ОБЩО:	5 986	7 620	8 968
Селско, горско и рибно стопанство	8 812	11 971	14 322
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	3 975	4 436	4 777
Транспорт, складиране и пощи	4 621	4 880	5 209
Хотелиерство и ресторантьорство	4 740	3 945	4 721
Здравеопазване и социална работа	6 454	6 881	7 207
Образование	7 347	7 634	7 114
Други дейности	4 334	4 200	5 082

Източник: НСИ

Секторът Селско, горско и рибно стопанство е основен източник на доходи на местното население в община Вълчедръм. **Работещите в сектор Селско, горско и рибно стопанство получават най-висока средна брутна годишна работна заплата** в сравнение с другите сектори на общинската икономика, като през 2015 г. тя достига 14 322 лева.

За последните три години (2013 г., 2014 г. и 2015 г.), за които са налични статистически данни, се отчита тенденция на **увеличаване на доходите с 62 % в сектор Селско, горско и рибно стопанство**, което е индикатор за по-нататъшно развитие на отрасъла.

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ Монтана в община Вълчедръм се отчитат следните тенденции в развитието на селското стопанство:

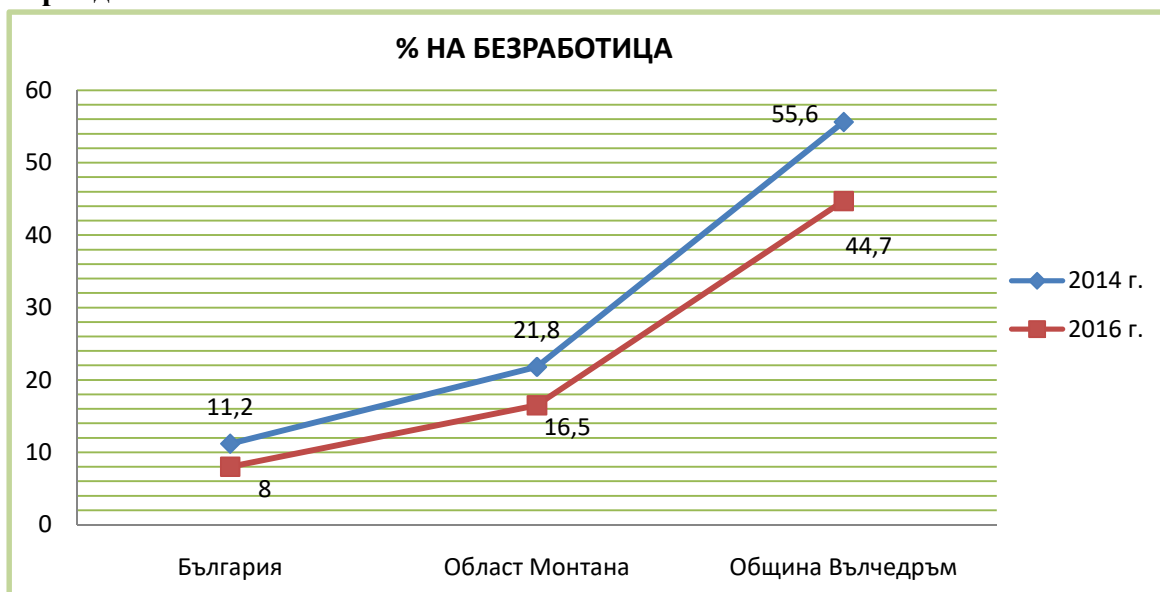
- **Увеличава се броя на регистрираните земеделски производители** – от 252 броя през 2013 г. на 285 броя през 2016 г.;
- **Увеличава се площта на засетите площи годишно** – от 172 640 декара през 2013/2014 г. на 241 930 декара през 2015/2016 г.

- ✚ **Основната култура, която се отглежда в община Вълчедръм е пшеницата.** За 2015/2016 г. засятата пшеница е около 50% от всички засети площи (102 000 дка), следвана от слънчогледа – 24% (59 100 дка) и царевицата – 23% (54 805 дка).
- ✚ **Увеличава се броя на отглежданите говеда** в общината с 646 за периода 2013-2016 г. и достигат 2548 броя, **увеличават се броя на отглежданите овце** - от 2372 броя през 2013 г. на 4702 броя през 2016 г. и **се увеличава броя на пчелните семейства** - от 818 на 1822 броя през 2016 г. При останалите видове отглеждани животни в периода 2013-2016 г. се отчита намаляване на броя.

След периода на действие на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, **равнището на безработица в община Вълчедръм минимално намалява**, както и **намалява броя на регистрираните безработни лица.** Въпреки това обаче, **безработицата остава висока и значително над средната за област Монтана и за страната.**

По данни на Бюро по труда Лом, през 2016 г. безработицата в община Вълчедръм е 44,7%, като отчитаме намаление с 10,9 пункта прямо 2014 г. когато безработицата е 55,6%. Сериозен ангажимент на общината е да се стимулират инвестиции в човешки ресурси, за да се повишава квалификацията на различните слоеве от населението и да се отговори на търсенето на бизнеса в различните сектори.

Фиг.№ 1. Безработица в страната, област Монтана и община Вълчедръм в периода 2014 и 2016 г. в %

Източник: Дирекция бюро по труда Лом

Въпреки, че равнището на безработица в община Вълчедръм намалява, стойностите на показателя през 2016 г. остават изключително високи и са значително над средните за област Монтана – 16,5% и над средните страната – 8%.

Основните изводи от извършената последваща оценка на изпълнението на Маркетинговата стратегия са следните:

❖ След периода на действие на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, силните страни на местната икономика са запазват. Благоприятните климатични условия за развитие на селско стопанство, богатите водни ресурси, съхранената и чиста природна среда способстват за добре развито земеделие.

❖ Увеличават се стойностите на основни икономически показатели на нефинансовите предприятия - произведена продукция, нетни приходи от продажби и приходи от дейността.

❖ Устойчиво се развива селското стопанство което е и основен източник на доходи за населението. В периода 2014-2016 г. е увеличен броя на регистрираните земеделски производители и площта на годишно засетите площи. Пшеницата продължава да бъде основната култура, която се отглежда в община Вълчедръм, увеличава се броя на отглежданите говеда в животновъдството, отглеждането на овце, като тенденция се увеличава и броя на пчелните семейства в района.

❖ Налице е слабо подобрене на социално-икономическото развитие, но тревожно високо остава равнището на безработица в община Вълчедръм. Макар равнището на безработица и броя на регистрираните безработни лица да намаляват, безработицата остава значително над средната за област Монтана и за страната.

❖ Изпълнението на приоритетите в Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм се оценява като добро. Със средна степен на изпълнение са оценени Приоритет 1:Промотиране на инвестиционния потенциал на община Вълчедръм на основата на природните и културно-исторически дадености и ресурси на района и Приоритет 2:Увеличаване на чуждестранните капитали и национални инвестиции в общинската територия. С висока степен на изпълнение са оценени Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси, съобразно нуждите и търсенето на бизнеса и пазара на труда и Приоритет 4: Подобряване на техническата инфраструктура и бизнес климата.

❖ В резултат от изпълнението на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм привличането на инвестиции и инвестиционни проекти, предприетите действия в областта на маркетинга и рекламата, негативните тенденции в развитието на общината бавно намаляват.

❖ Най - ефективни са инвестициите в подобряването на инфраструктурата - ремонт на пътища, улици, обновяване на водопроводни мрежи, ремонти на обществени сгради и др., които инвестиции имат видимите и реални резултати, с пряк ефект върху населението.

❖ Община Вълчедръм следва да продължи балансираната си териториална политика за местно развитие, като осъществява проекти, мерки и дейности в град Вълчедръм и всички населени места от общината. Да създава условия за туристически бизнес като нов очертаващ се бранш, на основата на природните дадености в района.

❖ Необходимо е община Вълчедръм да извърши комплекс от дейности, за подобряване реализирането на политиката за местно развитие:

- Внедряване на модерно селско стопанство на базата на натрупаните знания и успешното усвояване на европейските фондове;
- Развитие на положителните тенденции за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на публичност на провежданата политика;
- Използването и подходящото съчетаване на дейностите по информация, интервюта, разговори, връзки с обществеността, което спомага за утвърждаване на имиджа на общината и създаване на система за комуникация с обществеността;
- Мотивиране на НПО, читалищата, учебните заведения, бизнеса и другите публични субекти за осъществяване на обратна информационна връзка, по отношение на развиваната проектна активност на територията на общината, извън обхвата на партньорските инициативи, реализирани с участието на администрацията;
- Активно развитие на партньорството с други общини и сътрудничеството, както и привличане на бизнеса като партньор в реализиране на важни проекти;
- По-активно включване на гражданите и заинтересованите страни и прилагане принципа на партньорството в планиране и реализиране на политики на местно ниво.

❖ Особени грижи следва да се полагат за хората в неравностойно положение в общината. В тази връзка е необходимо в областта на социалната политика навлизане на

инвеститори, които да предлагат бизнес модели за интегриране на тези хора и повишаване на тяхната пригодност за заетост. Друга възможност е осигуряване на финансиране чрез различни програми за увеличаване на квалификацията и преквалификацията на трудовите ресурси (трайно безработни, ниско образовани, хора с увреждания).

Изготвената последваща оценка за изпълнение на Маркетинговата стратегия на община Вълчедръм, очертава нови възможности за проекти и мерки, които общината трябва да използва, за да увеличи привличането на чуждестранни и местни капитали и национални инвестиции.